

חיפה, נתקל מבטה בחוף גליה. החליטה אני... שהפכה בינתיים עקרת בית ואם לשני ילדים: זה המקום להתחיל בנסיון החינוך...

המשק לקונים. עסק כדאי

בין 471 הצירים שהשתתפו בוועידה הכללית במוסקבה נמצאה גם משלחת צנועה בת חמשה מישראל. המשלחת שהורכבה בי רגע האחרון מאנשי משק בעלי רצון טוב...

מה שחברי המשלחת שכחו, בהודיעם על הצעות מספר, מעורפלות ובלתי ברורות, של יבוא רוסי של נייר, עצים וטרקטורים...

ההצלחה היחידה ביחסים מסחריים עם ברית המועצות ארעה לפני צאת המשלחת ולאחר שנתברר חוסר הסיכוי של חתימת חוזה מסחרי...

הברחה מה אפשר לעשות?

בשנת 1943 הגיע לפלצ' (הרובע היהודי בפאריס) ענק אדמוני בשם ולאדיסלב פולסקי. לא היה ספק בקשר לארץ מוצאו...

* גימאל מוסה עונב ערב יציאתו על ידי שטונות ישראל, ורק אחרי בירור מקיף הותרה יציאתו במסוס, על מנת להשיג את חבריו במשלחת שיצאו על סיפון אניה.

11.00 — לרגלי ההר — בוואי רחב ואדי... המוביל ל... ניתנת הוראה לחנות לארוחת צהרים. השעה מוקדמת מדי לארץ...

לגיא ממולנו. באמצע המדרון הגענו למי שור קטן בו נחפר בור מים. זוהי החראבה. כאן נחפש את מלאי המים שלנו וגשקה את הגמלים...

"מלפנינו נראה אוכף. שם נמצאים הצלפים הערביים. אנו מנמיכים את הטווח ויורים..."

רות וללא חגיגה, להשיג את הזמן שהלך לאיבוד. בפגא הראשונה אין מרעה בשביל הגמלים; אפיק הואי יבש כולו, מלא ויפ זיף ואכנים קטנות ואין בו כמעט כל צמח...

אוכל מן הקבר

12.00 — ממשכים בדרך. עתה מובל כל גמל, ולא כפי שהיה עד עתה כשרק הערבים מובילים חמשה גמלים והשלושה הנוספים קשורים לאלה שמלפניהם. יחד עם שנים אחרים ניתן לי להוביל גמל. אנו פונים צפונה ועושים איגוף גדול, לעבור את שורות ההרים.

"רא קי לשאת אדונקה..."

ככל שאנו מתקדמים נעשה הנוף פראי יותר, חד יותר. מכל העברים מתנשאות פסגות ערומות, שצבען האפור מתגוון בגוונים שונים בהתאם לקרני השמש הנופלות עליהן...

14.30 — חראבת למעלה על הפסגה ישנם כמה גיבובי אדמה, קברי בדואים עלויים שחיו ודמתו כאן לפני מאות שנים. עד אשר התקרבו הגמלים, חנינו על הקברים ההרוסים, לעמנו צמח קטן שגדל עליהם. תחילה טעמתי את הצמח בהיסוס: איזה מין אוכל י יכול להיות שגדל על קברים? נגיסה אחת שיכנעה אותי: היה לזה טעם חמוץ, כשל לימון, מעון ללשוני היבשה. זוהי חומאה ורודה, הסבירו החקלאים שבינינו. נעים לי מאוד להכירך, גברת חומאה ורן דה. יש לך טעם מצויין...

שה עמודים פרימיטיביים המחזיקים את ה" תקרה. כשאני עולה חזרה אל פני האדמה כבר יוסקים הערבים בהורדת דלי לשאוב מים. שאר החברה הלכו קדימה לשתות ממעיין קרוב, הנמצא באפיק הגיא. אני עומד למע לה ומביט עליהם: שלושים איש הכורעים ברך ליד שלולית מים גדולה, פניהם בתוך המים ושתיים, שותים, שותים, כמעט בלי הרף. פה ושם מחפש מישהו רעננות נוספת: כורע על ברכו, מכוץ כולו על האדמה כמ"ש תחווה בתפילה וחבר אחר שופך על ראשו מים ממימיה.

"אני עכשיו מבסוט"

15.15 — עזבנו את החראבה מאחורינו. הדרך שאנו עוברים עתה היא המשעממת והחדגונית ביותר שעברנו עד כה. מסביב אדמה אפורה, יבשה, אפוייה בחום שמש לר הסתה. כרומה מתבקע בסדקים גדולים. פת אום מסתובב השביל הסלעי סיבוב הד ורחש עובר לאורך כל השדרה: לבטה משתרע עמק רחב ומרוק, המתפתל ברחבה אדירה בין גבעות נמוכות. המעבר הפתאומי מן

"בנין, פניו זבים דם..."

האפרוריות האיזמה למראה המרהיב מפליא. לולא ידענו שאנו נמצאים בלב הנגב השומם היינו חושבים את עצמנו בעמק או בשרון, בפרוס האביב. אנו יורדים לעמק — ואדי ... בצעדים שנעשו יותר רענים, בהליכה שהפכה תענוג. השעורה הירוקה מגיעה מעל לברכיים, הג' מלים מתקדמים בתוך השורות המרוקנים, נעצרים מדי פעם לתלוש כמה גבעולים. השדרה איבדה עתה את מראה הצבאי,

מיוחד במינו. "לא", אני עונה כדי להרגיעו. אני יודע מה רב פחדו מפני ערביי הסביבה. הם רק זרעו כאן וברחו מעבר לגבול. אחמד פריך בצחוק, "חשבתי שאתה לפי חות מבין בעיניינים אלה", הוא אומר לי (עוד מן היום הראשון קבע שאני "איבן ערבי", אחד משלהם). הוא מצביע על גללי בהמות וברגלו המסונדלת דורך עליהם: "אתה רואה? זה עוד טרי. הערבים ברחו רק לפני כמה שעות. הם בודאי נמצאים למע" לה על הגבעות."

אך פלא! הוא מדבר בלי שמץ של פחד. "זה לא איכפת לי", הוא מסיים. "אני עכשיו מבסוט!" רוח השוכבות שהירק השרה עלי נז נכנסה גם בשועל הזקן.

אין לחם

17.00 — הואדי מתקרב לקיצו — אפיק עמוק וסלעי, חסר כל צמחייה, מלבד הלענה הנצחית ואילה עצומה וענפה. כאן נחנה ה" לילה. כל אחד בוחר לו מקום לינה. מי מתחת לאילה, מי לרגלי הסלע ומי בנקיקים קטנים. בפעם הראשונה נשמעות השאלות: "למי יש אבקת רגליים? למי יש פלסטר?" ההליכה הקשה כבר נותנת את אותותיה ברגלים המיוסרות.

18.30 — מעתה יונהג משטר קיצוב חמור. ארוחת הערב תהיה בלי לחם. עד שנתקשר עם המטוס שצריך להיות אתנו בי קשר ונהיה בטוחים שישפך לנו אספקת לחם סדירה, נצטרך לקמץ בשימוש הלחם. במקום הלחם נאכל הערב תפוחי אדמה. יש גם מרק ובשר הצרה היא רק שלא מספיקים לבשל את הכל בידו — כל חצי שעה מגישים משהו אחר. את התה נשתה בודאי בתצות, אם נמשיך בקצב זה.

מתחת לאילה הדלגנו מדורה ענקית. החב" רה מתאספים מסביב, צלחות וספלים ביד, מהכים שמא תחולק עוד מנה של משהו. רוחלה, הסטודנטית לפיסיקה, לשעבר מפך דת מחלקה קרבים בפלמח, מוציאה מן היל קוט קופסה של שימורי שופים מאמריקה. מסביב לקופסה מתנהל ויכוח ער: האם לח" לק אותה עכשיו, לכל הנאספים או להשאיר אותה בשביל אנשי הכיתה שלנו? הויכוח קצר ביותר: מגישה כבר פתח את הקופסה והיא עוברת מיד ליד.

בשר אדם צלוי

מצב הרוח מרומם מאד. באויר מורגשת מנת הקרירות הנותנת למדורה קסם מיוחד. אנחנו יושבים בעיגול, שרים בלחש. אין זה מצב רוח של התפרקות ושמהה גועשת. אנו רב מלאי נחת ושלוה והכוכבים הנוצצים בשמים הבהירים מוסיפים לשקט הנפשי. אני ממלא את מקשרתי והיא עוברת בין הבחורים השואפים את העשן הרך בנשימות ארוכות. 20.00 — לאחר ספל תה חם ומתוק, מרי כנים הכל לשכב לישון. רוב הבחורים גור פים את גחלי המדורה בצלחות, מפזרים אותם על האדמה, במקום שבחרו ללינה. על